

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ
УКРАЇНИ**

**ЗБІРНИК
НАУКОВИХ ПРАЦЬ**

Донецького державного університету
управління

ТОМ XX

Серія “Економіка”

**Випуск 311 “Проблеми та
перспективи забезпечення
стабільного соціально-
економічного розвитку”**

Маріуполь 2019

УДК 33(08)

Збірник наукових праць Донецького державного університету управління «Проблеми та перспективи забезпечення стабільного соціально-економічного розвитку». Серія «Економіка». Т. XX, вип. 311. – Маріуполь, ДонДУУ, 2019. – 302 с.

Засновник: Донецький державний університет управління

Редакційна колегія:

головний редактор – д.держ.упр., проф. Марова С.Ф.;

заступник головного редактора – д.е.н., проф. Балуська О.В.;

д.е.н., проф., академік НАН України Амоша О.І. (Інститут економіки промисловості НАН України);

д.е.н., проф. Бардась А.В. (Державний вищий навчальний заклад «Національний гірничий університет»);

д.е.н., доц. Бойко Л.М. (Полтавський національний технічний університет імені Юрія Кондратюка);

д.соц.н., проф. Бурега В.В. (Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут»);

д.е.н., проф. Дубницький В.І. (Український державний хіміко-технологічний університет);

д.е.н., проф. Дятлова В.В. (Донецький державний університет управління);

д.е.н., проф. Прокопенко О.В. (Сумський державний університет);

д.е.н., проф. Смерічевський С.Ф. (Донецький державний університет управління);

д.е.н., проф. Солоха Д.В. (Київський національний університет культури і мистецтв);

д.е.н., проф. Сохнич А.Я. (Львівський національний аграрний університет Міністерства аграрної політики та продовольства України);

д.держ.упр., проф. Токарева В.І. (Донецький державний університет управління);

д.ю.н., проф., чл.-кор. НАПрН України Устименко В.А. (Інститут економіко-правових досліджень НАН України)

Збірник розрахований на науковців, працівників органів державної влади і органів місцевого самоврядування, викладачів вищої школи, аспірантів, магістрів і студентів.

Затверджений Наказом Міністерства освіти і науки України від 21.12.2015 р. № 1328 як фахове видання з економічних наук.

Адреса редакції: 87513, м. Маріуполь, вул. Карпинського, 58.

Телефон: (0629) 38-97-74

Видається за рішенням Вченої ради ДонДУУ.

© Донецький державний
університет управління,
2019

ЗМІСТ:

Токарева В. І., Солоха Д. В. МІЖРЕГІОНАЛЬНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО: УГОДИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ	6
Бойченко Е. Б., Костенко А. М., Дроботенко Я. М. ОСОБЛИВОСТІ ВІДТВОРЕННЯ РЕГІОНАЛЬНОГО СОЦІУМУ В УМОВАХ ІНФОРМАЦІЙНОГО СУСПІЛЬСТВА	14
Заблудська І. В., Белоусова Л. І. КОНТЕНТ СУЧАСНИХ РЕГІОНАЛЬНИХ ІННОВАЦІЙНИХ ФОРМ: УПРАВЛІНСЬКИЙ АСПЕКТ	26
Коніщева Н. Й., Казачковська Г. В. ШЛЯХИ СТАЛОГО РОЗВИТКУ ТУРИЗМУ НА ТЕРИТОРІЯХ НАЦІОНАЛЬНИХ ПРИРОДНИХ ПАРКІВ	35
Савченко М. В., Солоненко Ю. В. МЕТОДИЧНИЙ ПІДХІД ДО ОЦІНКИ СТІЙКОСТІ ПІДПРИЄМСТВ СІМЕЙНОГО БІЗНЕСУ	50
Бондаренко В. М., Павлова А. І. МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ ОЦІНКИ МОЖЛИВОСТЕЙ ТА ПРІОРИТЕТІВ РОЗМІЩЕННЯ БІЗЕСУ В РЕГІОНІ.....	63
Маліч Л. А., Гашутіна О. Е. ІННОВАЦІЙНІ АСПЕКТИ РЕАЛІЗАЦІЇ МЕХАНІЗМУ АНТИКРИЗОВОГО УПРАВЛІННЯ НА СУЧАСНИХ ПІДПРИЄМСТВАХ УКРАЇНИ.....	75
Ковальова М. Л. МОТИВАЦІЯ В МІЖНАРОДНОМУ МЕНЕДЖЕНТІ: СУТНІСТЬ ТА ОСОБЛИВОСТІ	84
Андрусак Н. О. ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ІНВЕСТИЦІЙНО-ІННОВАЦІЙНОЇ СКЛАДОВОЇ ЕКОЛОГО-ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У РЕГІОНАХ УКРАЇНИ.....	93
Белявцева В. В., Рудаченко О. О. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ БЮДЖЕТНОЇ ПОЛІТИКИ В ОБЛАСНИХ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАДАХ НА ПРИКЛАДІ ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ.....	102
Татарченко О. М. ВИБІР ФОРМ ОРГАНІЗАЦІЇ МІЖРЕГІОНАЛЬНОГО СПІВРОБІТНИЦТВА.....	114
Тудейко К. В. КОНЦЕПЦІЯ ДЕРЖАВНО-ПРИВАТНОГО ПАРТНЕРСТВА У СФЕРІ ОСВІТИ РЕСПУБЛІКИ БІЛОРУСЬ.....	125
Поважний О. С., Чернишов О. Ю. ІННОВАЦІЙНО-ОСВІТНІ КЛАСТЕРИ ЯК МЕТОД АКТИВІЗАЦІЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЕКОНОМІКИ РЕГІОНУ	132
Коломицева О. В., Васильченко Л. С. УПРАВЛІННЯ РЕГІОНАЛЬНИМИ ОСВІТНИМИ МЕРЕЖАМИ: МАРКЕТИНГОВИЙ ПІДХІД.....	140
Кудріна О. Ю. ФОРМУВАННЯ ТА РОЗВИТОК ІННОВАЦІЙНИХ КЛАСТЕРІВ ЯК ОДИН ІЗ ІНСТРУМЕНТІВ ПІДВИЩЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ РЕГІОНУ	148
Фінагіна О. В., Павловська А. С., Власенко В. М. АНТИКРИЗОВА ЕКОНОМІЧНА ПОЛІТИКА: ПІДТРИМКА МАЛИХ ТА СЕРЕДНІХ ПІДПРИЄМСТВ	158
Стащук О. В., Борисюк О. В. ОСОБЛИВОСТІ ЖИТЛОВОГО БУДІВНИЦТВА В УКРАЇНІ: ВІТЧИЗНЯНИЙ ДОСВІД ТА ЗАРУБІЖНІ РЕАЛІЇ	167
Буряк С. В. КОМУНІКАЦІЇ В СИСТЕМІ ІНФОРМАЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ В РЕГІОНАЛЬНІЙ ЕКОНОМІЦІ.....	177

Панкова Л. І. ЕКОНОМІЧНІ ІНТЕРЕСИ ДІАГНОСТУВАННЯ ПРОЦЕСУ РЕГІОНАЛЬНОЇ КЛАСТЕРИЗАЦІЇ	189
Юдіна О. І. ФОРМУВАННЯ МЕХАНІЗМУ СТАЛОГО ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВА ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННОГО ГОСПОДАРСТВА.....	200
Якушев О. В. КОНЦЕПТУАЛЬНІ ОСНОВИ СТВОРЕННЯ ІННОВАЦІЙНО-ОСВІТНІХ КЛАСТЕРНИХ ФОРМ РЕГІОНАЛЬНОГО РОЗВИТКУ	211
Юдіна О. І. ОЦІНКА СТУПЕНЯ СТАЛОГО ЕКОНОМІЧНОГО ЗРОСТАННЯ ПІДПРИЄМСТВА ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННОГО ГОСПОДАРСТВА НА ОСНОВІ ІНДИКАТОРІВ ДИНАМІЧНОГО РОЗВИТКУ ФАКТОРІВ ВИРОБНИЦТВА.....	222
Борецька Ю. В. ОСНОВНІ ПІДХОДИ ЩОДО ОЦІНКИ ЕФЕКТИВНОСТІ ІНВЕСТИЦІЙ В АГРАРНОМУ СЕКТОРІ	235
Атаманчук З. А. ТУРИЗМ СІЛЬСЬКИХ ТЕРИТОРІЙ В УКРАЇНІ ТА СВІТІ: БАЗОВІ ПОНЯТТЯ, ТЕНДЕНЦІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ	245
Дятлова Ю. В. МЕХАНІЗМ РОЗВИТКУ БАНКІВСЬКОГО СЕКТОРУ УКРАЇНИ В УМОВАХ КОНКУРЕНТНОЇ ІНТЕРНАЛІЗАЦІЇ: МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ	255
Рекова Н. Ю., Мальований Б. Ю. УДОСКОНАЛЕННЯ СТАНУ ФІНАНСОВОЇ БЕЗПЕКИ РЕГІОНІВ УКРАЇНИ В УМОВАХ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ.....	266
Олійник П. О. АНАЛІЗ УПРАВЛІННЯ ЗНАННЯМИ В ПРОМИСЛОВОСТІ УКРАЇНИ.....	279
Гуржий Т. О. НАУКОВІ ПІДХОДИ ДО ПОЛІТИКИ У СФЕРІ ФІНАНСОВИХ ВІДНОСИН ДОМОГОСПОДАРСТВА ІЗ ФІНАНСОВИМИ ТА НЕ ФІНАНСОВИМИ КОРПОРАЦІЯМИ	290

CONTENTS:

Tokareva V., Solokha D. INTER-REGIONAL COOPERATION: AGREEMENTS AND PROSPECTS	6
Boichenko E., Kostenko A., Drobotenko Ya. FEATURES OF REPRODUCTION OF REGIONAL SOCIETY IN THE CONDITIONS OF INFORMATION COMMUNITY	14
Zablodska I., Belousova L. CONTENT OF MODERN REGIONAL INNOVATIVE FORMS: ADMINISTRATIVE ASPECT.....	26
Konishcheva N., Kazachkovskaya G. WAYS OF SUSTAINABLE TOURISM DEVELOPMENT IN THE TERRITORIES OF NATIONAL NATURAL PARKS	35
Savchenko M., Solonenko Yu. METHODOLOGICAL APPROACH TO ESTIMATION OF SUSTAINABILITY OF FAMILY BUSINESS ENTERPRISES	50
Bondarenko V., Pavlova A. METHODOICAL BASIS OF ASSESSMENT OF BUSINESS POSSIBILITIES AND PRIORITIES IN THE REGION.....	63
Malich L., Gashutina Ye. INNOVATIVE ASPECTS OF THE REALIZATION OF THE CRISIS MANAGEMENT MECHANISM IN MODERN ENTERPRISES OF UKRAINE.....	75
Kovalova M. MOTIVATION IN AN INTERNATIONAL MANAGENT: THE ESSENCE AND FEATURES	84
Andrusiak N. FEATURES OF THE DEVELOPMENT OF THE INVESTMENT AND INNOVATION COMPONENT OF THE ECOLOGICAL AND ECONOMIC SECURITY OF ENTREPRENEURIAL ACTIVITY IN THE REGIONS OF UKRAINE.....	93

Belyavceva V., Rudachenko O. THEORETICAL-METHODOLOGICAL FOUNDATIONS OF FORMATION OF BUDGET POLICY IN REGIONAL TERRITORIAL COMMUNITIES ON THE EXAMPLE OF THE KHARKIV REGION	102
Tatarchenko O. SELECTION OF ORGANIZATIONAL FORMS OF INTERREGIONAL COOPERATION	114
Tuleika K. CONCEPT OF PUBLIC-PRIVATE PARTNERSHIP IN EDUCATION OF BELARUS REPUBLIC	125
Povazhnyi O., Chernishov O. INNOVATION AND EDUCATION CLUSTERS AS A METHOD OF ACTIVATING THE ACTIVITY OF THE REGIONAL ECONOMY	132
Kolomytseva O., Vasilchenko L. REGIONAL EDUCATION NETWORKS MANAGEMENT: A MARKETING APPROACH.....	140
Kudrina O. FORMATION AND DEVELOPMENT OF INNOVATION CLUSTERS AS ONE OF THE INSTRUMENTS TO INCREASE THE COMPETITIVENESS OF THE REGION.....	148
Finahina O., Pavlovska A., Vlasenko V. ANTI-CRISIS ECONOMIC POLICY: SUPPORTING SMALL AND MEDIUM-SIZED ENTERPRISES	158
Stashhuk O., Borisiuk O. FEATURES OF HOUSING CONSTRUCTION IN UKRAINE: DOMESTIC EXPERIENCE AND FOREIGN REALITIES	167
Buryak Ev. COMMUNICATIONS IN THE SYSTEM OF INFORMATION MANAGEMENT OF INTEGRATION PROCESSES IN REGIONAL ECONOMY	177
Pankova L. ECONOMIC INTERESTS OF DIAGNOSTIC OF THE REGIONAL CLUSTERIZATION PROCESS	189
Judina O. FORMATION OF THE MECHANISM OF SUSTAINABLE ECONOMIC DEVELOPMENT OF A HOTEL AND RESTAURANT MANAGEMENT ENTERPRISE.....	200
Yakushev O. CONCEPTUAL BASES OF CREATION OF INNOVATIVE EDUCATIONAL CLUSTER FORMS OF REGIONAL DEVELOPMENT	211
Judina O. ASSESSMENT OF THE STAGE OF SUSTAINABLE ECONOMIC GROWTH OF THE HOTEL AND RESTAURANT ENTERPRISE ON THE BASIS OF THE DYNAMIC DEVELOPMENT DEVELOPMENT INDICATORS	222
Boretska Ju. BASIC APPROACHES TO ASSESS THE EFFECTIVENESS OF INVESTMENT IN THE AGRARIAN SECTOR	235
Atamanchuk Z. RURAL TOURISM IN UKRAINE AND IN THE WORLD: BASIC CONCEPTS, TRENDS AND PERSPECTIVES	245
Dyatlova Yu. MECHANISM OF DEVELOPMENT OF THE BANKING SECTOR OF UKRAINE IN THE CONDITIONS OF COMPETITIVE INTERNALIZATION: METHODOLOGICAL PRINCIPLES OF FORMATION.....	255
Rekova N. Yu., Malovany B. Yu. IMPROVEMENT OF THE FINANCIAL SECURITY OF THE REGIONS OF UKRAINE UNDER DECENTRALIZATION	266
Olijnyk P. ANALYSIS OF KNOWLEDGE MANAGEMENT IN THE UKRAINE INDUSTRY	279
Gurzhy T. SCIENTIFIC APPROACHES TO FINANCIAL RELATIONS WITH FINANCIAL AND NON-FINANCIAL CORPORATIONS POLICY APPROACHES	290

УДК 332

ВИБІР ФОРМ ОРГАНІЗАЦІЇ МІЖРЕГІОНАЛЬНОГО СПІВРОБІТНИЦТВА

ТАТАРЧЕНКО О. М.,
к.е.н., доцент кафедри економіки та підприємництва,
Інститут хімічних технологій
Східноукраїнського національного
університету імені Володимира Даля

У статті досліджено сутність організаційних форм міжрегіонального співробітництва. Надано характеристики організаційних форм міжрегіонального співробітництва в Україні. Визначено традиційні організаційно-правові форми міжрегіонального співробітництва та надано їм характеристики. Розглянуто новітні квазі-інтеграційні організаційні форми міжрегіонального співробітництва. Досліджено характеристики новітніх інтеграційних організаційних форм міжрегіонального співробітництва.

Ключові слова: міжрегіональне співробітництво, форми, характеристики.

В статье исследована сущность организационных форм межрегионального сотрудничества. Предоставлены характеристики организационных форм межрегионального сотрудничества в Украине. Определены традиционные организационно-правовые формы межрегионального сотрудничества и предоставлены их характеристики. Рассмотрены новейшие квази-интеграционные организационные формы межрегионального сотрудничества. Исследованы характеристики новейшие интеграционных организационных форм межрегионального сотрудничества.

Ключевые слова: межрегиональное сотрудничество, формы, характеристики.

In the article the essence of the organizational forms of interregional cooperation was researched. The characteristics of the organizational forms of interregional cooperation in Ukraine are given. The traditional organizational and legal forms of interregional cooperation are defined and their characteristics are given to them. The newest quasi-integration organizational forms of interregional cooperation are considered. The

characteristics of the latest integration organizational forms of interregional cooperation are investigated.

Keywords: *interregional cooperation, forms, characteristics.*

Постановка проблеми. В останні роки Україна почала розвиток міжрегіонального співробітництва, яке є конкретною формою інтеграції в європейське співтовариство. Дане питання є особливо актуальним в сучасних умовах, оскільки саме міжрегіональним зв'язкам (в тому числі транскордонним та прикордонним) відводиться роль своєрідних двигунів інтеграційних процесів, і тому міжрегіональне співробітництво набуває значення одного з ефективних факторів, що сприяють виходу на реальну інтеграцію – створення дійсно єдиного економічного простору.

«Міжрегіональне співробітництво – це взаємоузгоджена діяльність як усередині держави так і за її межами органів державної та регіональної влади, органів місцевого самоврядування, юридичних осіб, громадських організацій, яка здійснюється на підставі чинного законодавства з метою вирішення спільних економічних, соціальних, культурних, екологічних та інших питань» [1, с. 72]. Організаційними формами міжрегіонального співробітництва є: співробітництво у форматі єврорегіонів; двостороннє співробітництво в рамках підкомісії з питань міжрегіонального (транскордонного) співробітництва Комітету з питань економічного співробітництва міждержавних комісій, а також міжадміністративно-територіальними суб'єктами України та інших держав; заходи міжнародного характеру (форуми, зустрічі, консультації) за участю представників центральних і регіональних органів влади, місцевого самоврядування, ділових кіл України та інших держав.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Формуванню та використанню сучасних форм міжрегіонального співробітництва присвячено чимало наукових праць, авторами яких є: Заблудська І. В., Васильчук Н. О., Сторонянська І. З., Мамонова В. В., Біла С. О., Бабець І. Г., Валюшко І. В., Жаліло Я. А., Волинець Є. С. та інші [1–7]. Проте форми постійно модернізуються та удосконалюються, що потребує глибоких досліджень та аналізу їх характеристик задля правильного обрання форми.

Мета статті. Головною метою цієї роботи є дослідження сучасних форм організації міжрегіонального співробітництва задля їх вибору.

Виклад основного матеріалу дослідження. Науковці Інститут економіко-правових досліджень НАН України до сучасних організаційних форм міжрегіонального співробітництва відносить: кластери, міські агломерації, регіональні мережі, транспортні коридори, міжрегіональні союзи промисловців, міжрегіональні асоціації підприємців, міжрегіональна корпорація, регіональні угоди і проекти, єврорегіони тощо, які сприяють прискоренню обігу матеріальних, фінансових, інформаційних, трудових ресурсів регіонів та підвищення ефективності їх використання завдяки застосуванню переваг та можливостей сучасних організаційних форм міжрегіонального (транскордонного) співробітництва [2, 3].

Серед поширених організаційних форм міжрегіональних зв'язків в яких регіони виступають як повноправні суб'єкти І. Сторонянська виділяє [4, с. 67]: формування мезоінтеграційних об'єднань – єврорегіонів, створення спеціальних вільних економічних зон (СЕЗ) та територій пріоритетного розвитку (ТПР) у прикордонних регіонах, міжнародні транспортні коридори, розвиток яких зараз визнано загальнонаціональним пріоритетом в Україні.

Для обґрунтування вибору тієї чи іншої організаційної форми, необхідно надати характеристику кожній формі. В табл. 1 наведена традиційні і новітні організаційні форми співробітництва, яким надано характеристику.

Асоціація – договірне об'єднання, створене з метою постійної координації господарської діяльності підприємств, що об'єдналися, шляхом централізації однієї або кількох виробничих та управлінських функцій, розвитку спеціалізації і кооперації виробництва, організації спільних виробництв на основі об'єднання учасниками фінансових та матеріальних ресурсів для задоволення переважно господарських потреб учасників асоціації. У статуті асоціації обов'язково повинно бути зазначено, що вона є господарською асоціацією. Асоціація не має права втручатися у господарську діяльність підприємств – її учасників.

Таблиця 1

Характеристика найрозповсюдженіших форм МС в Україні [4–7]

Організаційна форма (ОФ) та її характеристика	Вид взаємодії	Характеристика господарських відносин	Ступінь самостійності ОФ	Рівень інтеграції	Тип управління
1	2	3	4	5	6
ТРАДИЦІЙНІ ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАВОВІ ФОРМИ МІЖРЕГІОНАЛЬНОГО СПІВРОБІТНИЦТВА					
Асоціація	Галузева	Не комерційні	Повна	Координація, обмін інформацією	На основі угоди
Корпорація.	Міжгалузева	Комерційні	Формальна	Часткова	Централізоване
Консорціум	Міжгалузева	Комерційні	Повна	Часткова	Децентралізоване
Концерн	Міжгалузева	Виробничі	Формальна	Повна	Централізоване
Холдинг	Міжгалузева	Виробничі Комерційні	Формальна	Повна	Централізоване
Трест	Міжгалузева	Виробничі	Відсутня	Повна	Централізоване
Синдикат	Внутрігалузева	Виробничі	Часткова	Часткова	Централізоване
НОВІТНІ КВАЗІ-ІНТЕГРАЦІЙНІ ОРГАНІЗАЦІЙНІ ФОРМИ МІЖРЕГІОНАЛЬНОГО СПІВРОБІТНИЦТВА					
Франчайзинг	Міжгалузева	Комерційні	Часткова	Міжрегіональне співробітництво	На основі угоди
Стратегічний альянс	Міжгалузева	Виробничі Комерційні	Повна	Транскордонне міжрегіональне співробітництво	На основі угоди
Лізинг	Внутрігалузева	Виробничі Комерційні	Часткова	Міжрегіональна кооперація	Децентралізоване

Продовження табл. 1

Спеціалізація	Внутрігалузева	Виробничі Комерційні	Часткова	Кооперація та обмін інформацією	Децентралізоване
Кооперування	Міжгалузева	Виробничі Комерційні	Повна	Міжрегіональне співробітництво	Добровольча угода
Аутсорсинг	Внутрігалузева	Виробничі Комерційні	Повна	Міжрегіональне співробітництво	На основі угоди
НОВІТНІ ІНТЕГРАЦІЙНІ ОРГАНІЗАЦІЙНІ ФОРМИ МІЖРЕГІОНАЛЬНОГО СПІВРОБІТНИЦТВА					
Група підприємств	Міжгалузева	Комерційні	Повна	Міжрегіональне кооперування	На основі не формальної домовленості
Фінансово- промислові групи (ФПГ)	Міжгалузева	Комерційні	Часткова	Повна	Децентралізоване
Кластер	Галузева	Виробничі Комерційні	Повна	Повна	Децентралізоване
Технопарки (науково- технічні парки)	Міжгалузева	Комерційні	Повна	Повна	Децентралізоване
Технополіси	Міжгалузева	Комерційні	Повна	Повна	Децентралізоване
Міська агломерація	Міжгалузева	Комерційні	Повна	Координація між співробітниками	Децентралізоване
Єврорегіон	Міжгалузева	Комерційні	Повна	Координація між співробітниками	Децентралізоване

За рішенням учасників асоціація може бути уповноважена представляти їх інтереси у відносинах з органами влади, іншими підприємствами та організаціями.

Корпорація – договірне об'єднання, створене на основі поєднання виробничих, наукових і комерційних інтересів підприємств, що об'єдналися, з делегуванням ними окремих повноважень централізованого регулювання діяльності кожного з учасників органам управління корпорації.

Консорціум – тимчасове статутне об'єднання підприємств для досягнення його учасниками певної спільної господарської мети (реалізації цільових програм, науково-технічних, будівельних проєктів тощо). Консорціум використовує кошти, якими його наділяють учасники, централізовані ресурси, виділені на фінансування відповідної програми, а також кошти, що надходять з інших джерел, в порядку, визначеному його статутом.

Концерн – У 60-ті роки минулого століття особливу увагу фахівців привертало міжфірмові об'єднання японських компаній, які демонстрували високий ступінь конкурентоспроможності не тільки на внутрішньому ринку, але також і на зовнішньому, ця тенденція простежувалася в автомобілебудівній промисловості. Концерн являє собою об'єднання виробничого характеру, в яке входять підприємства різних галузей. Залежно від рівня об'єднання концерни бувають або «вертикальні», або «горизонтальні». Вертикальне об'єднання охоплює підприємства різних галузей промисловості, виробничий процес яких взаємопов'язаний, наприклад, гірничодобувні, металургійні та машинобудівні. При горизонтальному об'єднанні, до складу концерну входять підприємства різних галузей виробництва, не пов'язаних між собою виробничим циклом.

Холдинг – це особливий вид компанії, що створюється для володіння контрольними пакетами акцій інших компаній з метою контролю та управління їхньою діяльністю. Холдинги характеризуються високим рівнем організації акціонерного (корпоративного) капіталу. Через них вдається налагодити функціональну взаємодію капіталів, що належать різним за профілем діяльності підприємствам, включаючи пряме їх злиття і втрату самостійності.

Трест одна з форм економічного співробітництва, яка представляє

собою об'єднання різних підприємств шляхом злиття в єдиний виробничий комплекс, при цьому окремі підприємства втрачають свою юридичну і господарську самостійність. Трест являє собою свого роду монополістичну організацію, в якій створюється спільна власність на засоби виробництва та готова продукція. Існуючими способами об'єднання в трест є або безпосереднє злиття активів окремих компаній, або придбання головною компанією тресту частки акціонерного капіталу підприємств. В тресті відбувається об'єднання всіх сторін господарської діяльності підприємств.

Синдикат. Ця організаційна форма зазвичай формується з метою поліпшення умов збуту продукції через певну організацію, яка створюється у формі акціонерного товариства чи товариства з обмеженою відповідальністю. Учасники синдикату частково зберігають свою юридичну і комерційну самостійність, в рідкісних випадках і власну збутову мережу, яка пов'язана зі збутовою конторою синдикату.

Франчайзинг – угода, за якої виробник або одноосібний розповсюджувач продукції, захищеної товарним знаком, надає ексклюзивні права малим підприємствам на розповсюдження своєї продукції на певній території в обмін на отримання від них платежів за умови дотримання технологій виробничих та обслуговуючих операцій. Розвиток франчайзингу сприяє вирішенню багатьох соціально- економічних проблем всередині регіону та за його межами. Це створення нових робочих місць та залучення до бізнесу нових осіб, що не наважувалися зайнятися ним самостійно, без відповідної підготовки й навчання.

Стратегічний альянс угода про кооперацію двох чи більш незалежних суб'єктів господарювання для досягнення певних комерційних цілей, для одержання синергії об'єднаних і взаємодоповнюючих стратегічних ресурсів компаній. Зазвичай це глобальні форми здійснення партнерства, загальної чи пайової діяльності на основі багатосторонніх контрактів (угод) компаній різних країн через здійснення загальної маркетингової, фінансової, інноваційної, інвестиційної й операційної діяльності. Альянс передбачає проведення спільних досліджень, обмін технологіями, спільне використання виробничих потужностей, просування на ринок продукції один одного чи об'єднання зусиль у виробництві

компонентів або зборці готової продукції.

Лізинг – надання у виняткове користування на визначений строк майна, що є власністю лізингодавця, за умови сплати лізингоодержувачем періодичних лізингових платежів. Лізинг дозволяє проводити якісне технічне переозброєння виробництва в умовах дефіциту капіталу у товаровиробників, що особливо важливо за умов кризової економіки. Лізингоодержувач має можливість користуватися новими високопродуктивним обладнанням без залучення на ці цілі власних або позичених коштів відповідно до ціни (вартості) даної техніки.

Спеціалізація – це зосередження основної діяльності підприємствана виробництві вузького кола продукції (конструктивно і технологічно однорідних виробів, окремих частин, технологічних процесів). Це форма суспільної організації виробництва, в основі якої лежить поділ праці. Як важливий фактор підвищення ефективності виробництва, вона відкриває простір для широкого використання високопродуктивної техніки, стимулює підвищення механізації й автоматизації виробництва, робить економічно виправданим її застосування в масовому виробництві.

Кооперування – це тривалі виробничі зв'язки між підприємствами і об'єднаннями, які спільно виготовляють певний складний продукт. Це універсальна форма організації спільного виробництва, заснована на співробітництві двох або кількох самостійних з правової та господарської точок зору підприємств на основі добровільних угод з метою підвищення загальної конкурентоспроможності.

Аутсорсинг – це цілеспрямоване виокремлення певних бізнес-процесів та їх реалізацію іншими організаціями, які мають відповідний досвід, знання, засоби та виконують свої обов'язки в конкретній сфері краще, ніж організація-замовник, і на договірній основі. Перевага аутсорсингу полягає у тому, що отримується можливість розставити пріоритети у своїй діяльності та зосередитись на тій її складовій, яка є основною, визначальною та найбільш важливою, а інші другорядні, або технічні, функції передаються професійним партнерам.

Група підприємств – це група суб'єктів господарювання-юридичних осіб, що неофіційно (без документального оформлення) об'єднали свою діяльність на основі неформальних домовленостей. Зазвичай це

підприємства, засновані за участю одного власника чи групи підприємців різних організаційно-правових форм. Утворення такої групи не завжди передбачає зміну організаційно-правової форми або втрату статусу юридичної особи у членів групи та є відмовою від традиційних ієрархічних й бюрократичних форм організації.

Фінансово-промислові групи (ФПГ) – об'єднання виробничих і торгових підприємств з кредитно-банківськими установами, що трансформуються у велику господарську систему зі спільною економічною стратегією та внутрішнім товарообігом. Це диверсифіковані багатофункціональні структури, створені з метою максимізації прибутку, підвищення ефективності виробничих і фінансових операцій, посилення конкурентоздатності на внутрішньому і зовнішньому ринках, зростання економічного потенціалу всієї групи у цілому і кожного із її учасників окремо. Особливим мотивом інтеграції підприємств у ФПГ є намагання скористатися потенційними плодами інтеграції без жорстокої централізації контролю над ресурсами. Зазвичай це територіальні угруповання, що формуються навколо найбільших промислових підприємств чи банків, основними рисами діяльності яких є концентрація і перерозподіл інвестиційних ресурсів з огляду на пріоритетність розташування суб'єктів-учасників групи.

Кластер – група локально сконцентрованих взаємопов'язаних підприємств, які функціонують у певній сфері і характеризуються спільністю діяльності та взаємодоповнюють один одного. Створення кластерів долає вузькогалузеве бачення економіки регіону і передбачає комплексне використання потенціалу розвитку території. В цій організаційній формі поєднуються інтереси всіх суб'єктів міжрегіонального співробітництва, надається змога концентрувати ресурси, а також формувати і реалізовувати конкурентний потенціал регіону як економіко-соціальної системи та специфічного економічного суб'єкта.

Технопарки (науково-технічні парки) – компактно розташовані науково-технічні комплекси, до складу яких входять наукові установи, вищі навчальні заклади, комерційні фірми, інформаційні, консалтингові та інші сервісні служби і які функціонують на засадах комерціалізації

науково-технічної діяльності. Їх завдання пов'язані зі сприянням формуванню ринкових відносин в науково-технічній сфері, організаційною і фінансовою підтримкою інноваційної діяльності підприємницьких структур, стимулюванням розробки і виробництва принципово нових високотехнологічних видів продукції.

Технополіси – цілісні науково-виробничі комплекси, створені на базі окремих міст і спрямовані на проведення науково-дослідних робіт і проектно-конструкторських розробок у галузі високих технологій. До складу технополісів часто залучають науково-технологічні парки, інноваційні та технологічні центри, дослідницькі бізнес-інкубатори.

Міська агломерація – форма розселення, територіальне скупчення населених пунктів (переважно міст), які об'єктивно об'єднані в єдине ціле інтенсивними функціональними, у тому числі економічними, трудовими та соціальними, культурно-побутовими, рекреаційними та іншими зв'язками, а також екологічними інтересами.

Інтрапренерство – відносини, які виникають на підставі створення на «старих» великих підприємствах малих підприємницьких структур з метою подолання консерватизму великих компаній і вирішення інноваційних довгострокових завдань. Завдяки такому підходу на підприємстві, яке випускає певну продукцію, створюють умови для пропонування новаторських ідей і виділяють ресурси для їх реалізації. Завдяки цьому традиційне підприємство перетворюється на підприємницьке, основане на активізації та використанні творчого потенціалу співробітників для реалізації різноманітних нововведень, спрямованих на розвиток підприємства.

Єврорегіон – це певний географічний простір, який включає частини територій двох або більше країн, що домовляються про координацію своєї діяльності в економічній, соціальній, культурній та інших галузях суспільного життя. Їх територіальними структуроутворюючими елементами є, як правило, адміністративно-територіальні райони суміжних країн, що мають спільні кордони. Єврорегіони забезпечують підвищення життєвого рівня населення прикордонних територій, створення і розбудову транспортної і комунікаційної інфраструктури тощо.

Висновки і перспективи подальших досліджень. Виходячи з класифікації організаційних форм міжрегіонального співробітництва та їх характеристик, можна зробити висновок, що міжрегіональне співробітництво може здійснюватися як за участю та без участі органів влади і самоврядування. Проте в залежності від часу появи та використання, організаційні форми міжрегіонального співробітництва доцільно поділяти на традиційні і новітні. Вище проведені теоретичні дослідження форм організації міжрегіональної співпраці дозволяють стверджувати, що форми міжрегіонального співробітництва мають охоплювати усі сфери та види економічної діяльності у яких здійснюється співпраця. Перспективи подальших досліджень цього питання мають бути присвячені оцінці ефективності функціонування форм міжрегіонального співробітництва.

Література:

1. Заблодська І. В. Міжрегіональне співробітництво: термінологічний аспект. *Молодий вчений*. 2015. №2. С. 72–76.
2. Васильчук Н. О. Організаційні форми міжрегіонального співробітництва: Теоретичний аспект. Соціальна відповідальність: сучасні виклики: матеріали міжнародної науково-практичної конференції, 21-22 квітня 2016 року. Краматорськ: ДДМА, 2016. С. 163–165.
3. Васильчук Н. О. Вдосконалення класифікації організаційних форм міжрегіонального співробітництва, як напрям поліпшування економічного розвитку регіонів. Міжнародна стратегія економічного розвитку регіону: Матеріали VI Міжнародної науково-практичної конференції, м. Суми, 17 березня 2016 року / за заг. ред. О. В. Прокопенко. Суми: СумДУ, 2016. С. 19–22.
4. Сторонянська І. З. Міжрегіональні інтеграційні процеси в Україні: тенденції та перспективи розвитку. Львів: ІРД НАН України, 2009. 392 с.
5. Мамонова В. В. Регіональний розвиток. Міжрегіональна та транскордонна співпраця: навч. посіб.; частина II / за заг. ред. М. Бойцуна, Я. Мудрого, О. Рудіка. Х.: Вид-во ХарPI НАДУ «Магістр», 2009. 96 с.
6. Біла С. О., Бабець І. Г., Валюшко І. В., Жаліло Я. А. Міжрегіональне співробітництво у системі нової регіональної політики

України / за ред. Я. А. Жаліла. К.: НІСД, 2011. 32 с.

7. Волинець Є. С. Міжрегіональне співробітництво як механізм впровадження стратегії демократизації врядування в Україні. *Зб. наук. праць ДонДУУ. Серія «Державне управління»*. Донецьк: ДонДУУ, 2009. Т. X. Вип. 135. С. 93–102.